

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΣΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟ ΑΙΩΝΑ

Αλίκη Γιαννακού

Λεμεσός 2020

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Αλίκη Γιαννακού, 2020

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μελέτη αυτή αποσκοπεί στην ανάλυση του ευρύτερου περιβάλλοντος μέσα στο οποίο αναδύθηκε και διαμορφώθηκε η εικαστική σκηνή της νεότερης κυπριακής τέχνης. Ειδικότερα, στην περίοδο της Αγγλοκρατίας όπως και των πρώτων χρόνων της ανεξαρτησίας. Η εργασία εστιάζει στο έργο τεσσάρων Κύπριων ζωγράφων μέσα στο πλαίσιο της αποικιοκρατίας, της ανάπτυξης της ιδεολογίας του εθνικισμού και της σύστασης του ανεξάρτητου κυπριακού κράτους. Η μελέτη εμβαθύνει στον τρόπο που οι Κύπριοι καλλιτέχνες αντιπροσωπεύουν την ανάγκη του κυπριακού λαού για αυτοπροσδιορισμό, μέσα από την αδιάκοπη αναζήτηση μιας συλλογικής ταυτότητας. Εξετάζεται η θέση την οποία παίρνουν οι Κύπριοι καλλιτέχνες που δραστηριοποιήθηκαν μέχρι την ανεξαρτητοποίηση της Κύπρου, απέναντι στα ιστορικά γεγονότα που συντελούνται στη χώρα τους και την αλλάζουν ριζικά. Με την ξεχωριστή εικαστική γλώσσα που μιλά ο καθένας, πραγματεύονται στο έργο τους τις διαφορετικές πτυχές της διαμόρφωσης της «κυπριακότητας». Στην παρούσα ανάλυση διακρίνονται τέσσερα διαφορετικά μοτίβα που εκφράζουν τον τρόπο που οι Κύπριοι καλλιτέχνες διαπραγματεύονται αυτά τα γεγονότα. Το πρώτο μοτίβο είναι η εσωτερίκευση του βλέμματος του αποικιοκράτη, όπως για παράδειγμα διαφαίνεται στην τέχνη του Ιωάννη Κισσονέργη. Δεύτερο μοτίβο είναι η κατασκευή μιας ιδεαλιστικής-ουσιακρατικής «κυπριακότητας», με παράδειγμα το έργο του Αδαμάντιου Διαμαντή. Τρίτο μοτίβο είναι η επαναστατική ταυτότητα ως αντίδραση προς την αποικιοκρατία, όπως το έργο του Γεωργίου Πολ. Γεωργίου. Και τέταρτο, η «κυπριακότητα» ως μια υβριδική κατάσταση, όπως παρουσιάζεται στη δουλειά του Χριστόφορου Σάββα.

ABSTRACT

The purpose of this thesis, is to analyze the political and the cultural environment in which the contemporary Cypriot art scene emerged, particularly, during the period of the English rule as well as the first years of Independence. The thesis focuses on the work of four Cypriot artists, within the context of colonialism, the ideology of nationalism in Cyprus, and the establishment of an independent Cypriot state. It examines the way Cypriot artists represent the collective identity through their artworks and tries to see through the historical, political, ideological and the cultural parameters of these representations. Each of the mentioned artists uses a unique visual language to shape Cypriot identity. The present analysis identifies four different patterns in the way each of the aforementioned Cypriot artists deal with the collective Cypriot identity. The first pattern structures the Cypriot identity through the internalized gaze of the colonialist. That is evident, for example, in the work of Ioannis Kissonergis. The second pattern, can be found in the way Adamantios Diamantis constructs the Cypriot identity through an idealization of an essentialised “ethnic” Cypriot culture. The third pattern, is exemplified by the work of Georgios Pol. Georgiou, who tries to subvert the English colonial gaze by adopting a direct counter-colonialist identity. Finally, the work of Christoforos Savva, undermines every distinction, and instead, proposes a hybrid Cypriot identity that is unbound by any ideals.